

SECCIÓ DE SENDERS

A.E.TALAIA

LA RUTA DEL CARRASCLET

CAPÇANES - LLABERIA - COLLDEJOU

24 de febrer 1991

Pere Joan Barceló i Anguera. El Carrasclet (Capçanes 1682 - Viena 1763 ?)

El seu pare, Francesc Barceló, fou capità de fusellers de les forces de l'arxiduc Carles d'Àustria i morí en una acció a Móra d'Ebre, en el curs de la Guerra de Successió. En Pere Joan participà en la lluita en la companyia del seu pare i, en rendir-se Barcelona, sol·licità el perdó i es retirà a la seva llar de Marçà. Empresonat dues vegades, aconseguí de fugir a la muntanya de Llaberia, immediata al seu poble, des d'on dugué a terme fets de gran audàcia que centraren en la seva persona la xarxa guerrillera del sud del Principat.

El governador de Tarragona féu empresonar la mare i diversos familiars de Barceló, però ell no cedí. Quan la península, en temps d'Alberoni, fou envaïda pels exèrcits francesos (1719), Barceló marxà a Perpinyà, on fou investit del càrrec de coronel de fusellers de muntanya per a lluitar contra les forces felipistes. Reincorporat a les seves terres, comandà vuit mil milicians equipats amb les armes i municions que hi havia en custòdia als municipis per a la cacera dels llops, o bé amb les que prenen a l'enemic. Dugué a terme nombrosos fets d'armes al Priorat, al Camp de Tarragona, a la Ribera d'Ebre i a Terra Alta; atacà Reus, i és famosa la seva marxa de Falset a Montserrat i al Pallars.

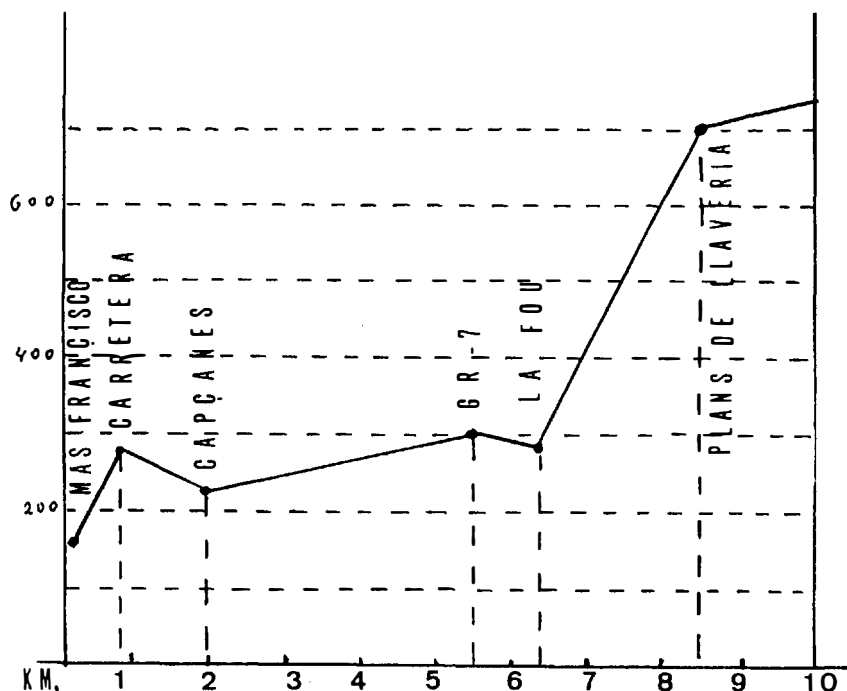
El desembre de 1719 atacà infructuosament Valls. Quan la Quàdruple Aliança disposà l'acabament de la guerra, Barceló fou reclamat a Perpinyà, refusà la incorporació amb grau de coronel a l'exèrcit francès i es proposà de continuar la lluita. Secretament adquirí un vaixell i amb d'altres oficials s'embarcà cap a Maó, que el tractat d'Utrecht havia deixat sota sobirania anglesa. Des de Maó féu una visita secreta al Priorat (desembarcà en una platja deserta vora Cambrils). De tornada a Menorca es traslladà a Àustria, i l'emperador li reconegué el grau de coronel. S'establí a la localitat hongaresa de Mugdia, on adquirí un predi agrícola.

El 1734 comandà la companyia de catalans exiliats que prengueren part en la lluita contra Nàpols; el vaixell que el conduïa fou capturat a Pescara i Barceló fou empresonat a Cadis fins que, el 1738, en signar-se la pau de Viena, fou alliberat i tornà a Àustria. El 1741 comandà el nou batalló de catalans exiliats mobilitzat per l'emperadriu Maria Teresa contra els bavaresos.

Horari
Parcial-Total

DESCRIPCIÓ I ITINERARI

Km.

0'00	0'00	La nostra Ruta s'inicia al mas d'en Francisco. Sortim per un camí que travessa un rierol. De seguida, a pocs metres a mà esquerra podem trobar una mina d'aigua. Deixem l'arboleda dels encontorns del mas i seguim per camí vorejat de camps de conreu.	0,000
0,07	0,07	Troblem la carretera de Falset a Capçanes: girem a la dreta i seguim avall fins el poble.	0,775
0,11	0,18	Entrem a Capçanes (223 m.) un cop passat el pont per sobre les vies ferroviàries: seguim cap a l'esquerra, vora la Cooperativa Agrícola. El nostre PR C-88 acaba d'unir-se amb el PR C-29, provinent de Guiamets. Passem pel "carrer de Llaberia" fins arribar a la piscina on trobem el primer pal indicatiu de la Ruta.	1,939

DADES I DESCRIPCIÓ DE FETS HISTÒRICS

Any

FALSET-MARÇÀ-CAPÇANES

Pere Joan Barceló va néixer l'any 1678 al mas d'en Francisco, a Capçanes; segons l'acta de naixença del 17 de desembre de 1687 era fill de Francesc Barceló i d'Esperança Anguera, i fou batejat a l'església de Capçanes. el mas d'en Francisco era casa pairal dels Barceló, els quals eren petits propietaris; es té ja constància d'un Barceló del segle XVI, el qual potser provindria de Barcelona, d'aquí el nom de Barceló (na).

17-XII
1687

Ja des de petit, juntament amb el seu germà Francesc, venia carbó, dit de "carrascla", a Falset i a Reus, i d'això prové el nom d'en Carrasclet. (Abans d'entrar a Reus, paraven a Riudoms on de segur coneixerien els famosos germans Nebot, prenent afeció pel partit austriacista). El seu pare fou capità de les forces de l'Arxiduc Carles d'Àustria durant la Guerra de Successió i morí en una batalla a Móra d'Ebre. Els seus fills Francesc i Pere Joan obtingueren també diferents graduacions; en cloure's el setge de Barcelona, Pere Joan era capità de fusellers. Fou aleshores quan va obtenir junt amb altres fusellers el perdó de Felip V (28 de setembre de 1714).

S'havia casat des del 1708 amb Josepa Figueres i, havent finalitzada la guerra, es posà a fer de pagès. Ambdós cònjuges compraren una casa a Capçanes per a viure-hi, la qual donava al carrer de l'Abadia, al camí de Marçà (4 de febrer de 1709). La seva muller li serà companya en totes les seves peripècies, fins i tot en l'exili a Alemanya.

23-XII
1708

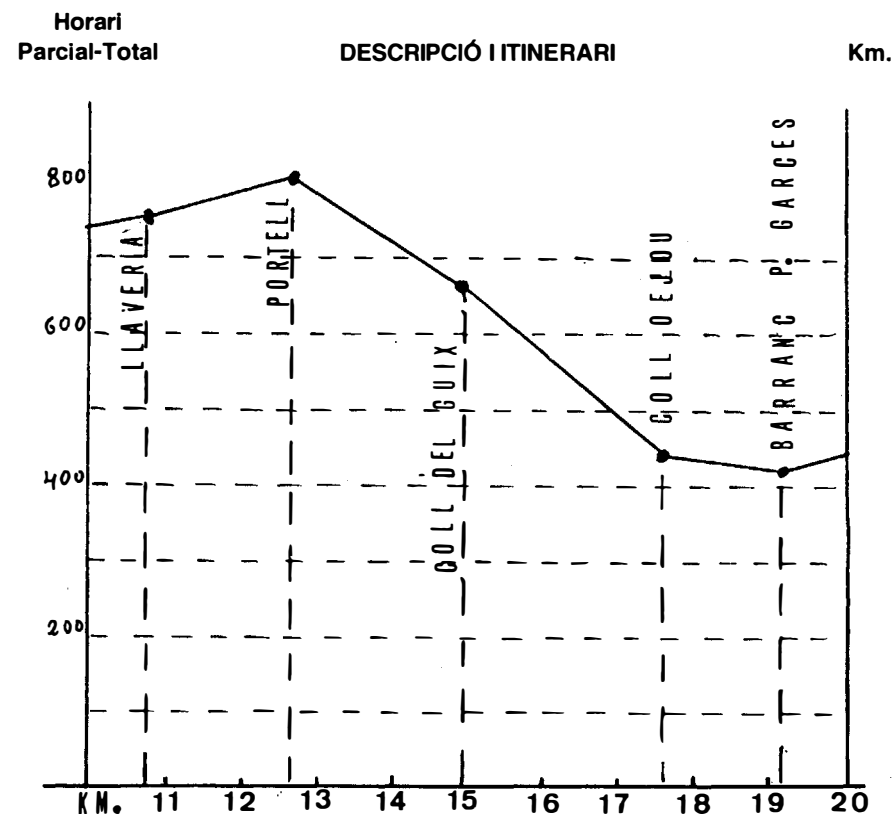
L'ofensa: Poc després rebé a Marçà una ofensa d'un oficial borbònic amb qui s'enfrontà. Fou pres però fugí abans d'arribar a la presó i s'ocultà a la serra de Llaberia. Al cap d'un temps, s'arriscà a anar al mercat de Falset on fou reconegut i empresonat en un calabós subterrani del castell (de Falset). Diu la llegenda que s'alliberà tot sol rosegant amb les dents els ferros amb què l'amarren, aixecant la llosa que tancava l'obertura del subterrani i abatent ell sol el seu sentinella. Fos veritat o no, el fet ens dóna a entendre que deuria ser un home corpulent.

1715?

Després fugí i retornà a les muntanyes.

Horari Parcial-Total		DESCRIPCIÓ I ITINERARI	Km.
		Agafem camí de carro, el qual transcorre entre conreus, resseguint la riera de la vall.	
0,20	0,38	Cruïlla on ens desviem del P.R. C-8, que continua en direcció Fatges. Nosaltres seguim per la pista a l'esquerra.	3,810
0,01	0,39	A poca distància agafem un sender que neix a mà esquerra de la pista.	3,860
0,17	0,56	Arribem al Racó de la Sendal. Passem per sota el mas de Collet fins que arribem al G.R. 7 provinent de Tivissa.	5,019
0,03	0,59	Agafem el G.R. 7 cap a l'esquerra. Bona part del caminet ha estat eixamplat.	5,449
0,11	1,10	Aviat som al planell de la Fou (A la cova s'hi arriba pujant per un torrent de pedres un cop travessat el barranc).	6,364
0,03	1,13	Passem a gual el barranc de la Vall. Seguim aigües amunt fins a l'aiguabarreig del barranc del Tortó i el de la Vall. Deixem a la dreta el camí de Portadeix.	6,564
		A partir d'ara, el G.R. 7 s'endinsa per la vall del Tortó. Primer passa per la vora dreta i més tard pel llit mateix del barranc. Després s'enfila i passa pel peu d'una espectacular cinglera.	
0,41	1,54	Fi de la llarga pujada. La vall del Tortó queda a la nostra esquerra a molta fondària. El paisatge esdevé sec i pobre	8,564
0,15	2,09	Font de l'Horta, situada al peu del camí. Estem a les envistes del poble de Llaberia.	10,464

DADES I DESCRIPCIÓ DE FETS HISTÒRICS	Any
Més endavant desarmà juntament amb altres companys un destacament que sortia de Marçà on hi havia acudit per a incautar-se dels béns que en Barceló tenia al seu domicili.	
Amb un fals pretext se li atribuï un crim que no havia comès i el governador de Tarragona envià un altre destacament a Marçà per a detenir la seva mare i d'altres familiars pensant-se que així en Carrasclet s'entregaria. Aquest no pogué impedir la maniobra aquesta vegada.	
En una altra ocasió, assaltà la presó de Falset alliberant la seva germana i la seva tia, i fent afusellar un jurat que s'havia aferrissat en la seva persecució. La mare però hauria de continuar presonera a Tarragona.	iniciis d'estiu 1718
Falset seria utilitzat com a caserna oculta on tenia dipositats els pertrets que portava de França.	
A Falset, també a Marçà, hi faria grans enforades de pa suficient per a mantenir els seus guerrillers en el decurs de les seves campanyes.	
LLABERIA	
Després de la fugida del calabós, en Carrasclet es refugià per les muntanyes. L'havia seguit el sometent de Falset. Sembla ser però que s'hi avingueren i encara el proveïren d'armes, manifestant simpatia pel perseguit.	1715?
Carrasclet tenia un amagatall per les cingleres de Llaberia: una cova que no es podia veure des de fora ja que estava situada a mitja alçada d'un cingle essent així de difícil accés per les persones que no coneixien el sistema d'entrada, el qual consistia en enfilarse a un arbre des d'on s'estenia un tronc, a mena de pont, fins a la cova. Encara que també pot ser que hi accedís de dalt a baix. Aigua en deuria tenir en un rierol proper.	

0,06	2,15	Entrem a Llaberia (690 m) pel carrer de l'església". Seguim recte.	10,764
		Sortim de Llaberia per la part nord del poble, pel camí de Colldejou. Seguim el G.R. 7	
0,10	2,25	Travessem el barranc de la Cova.	11,354
0,28	2,53	Som al "Portell de la Miranda" (800 m.); iniciem la baixada per l'anomenat camí dels Revolts. Després deixem a l'esquerra un sender que porta a Marçà, passant pel Mas de Magrinyà.	12,644
0,24	3,17	Font de l'Avellà, sota mateix del camí. Anem ara per camí ample; trobem un sender que ve de la vall de Massana.	13,914

DADES I DESCRIPCIÓ DE FETS HISTÒRICS

Any

L'amagatall només el coneixien el seu germà i la seva muller la qual li portava les provisions.

Assalt a combois: El seu germà el posà en contacte amb persones que coneixien el pas dels combois pel coll de Balaguer, pròxim a les muntanyes de Llaberia. Això li permeté atacar aquests combois per abastir-se així de tot el que necessitava.

En aquesta època primera, era un proscrit: actuava com a fugitiu i no com a guerriller. De moment la colla amb la que operava a la muntanya era de caràcter eventual, que s'aplegava sols alhora de realitzar accions conjuntes com aquestes d'assaltar combois.

Llaberia fou un segur refugi. La gent del llogarret li donaven acolliment i eren els més segurs col·laboradors. En aquell temps el poble era molt desconegut i difícil d'arribar-hi; pràcticament inaccessible pels filipistes. Llaberia deuria constituir una veritable fortificació.

Es convertí en hospital de guerra dels companys d'en Carrasclet: l'església romànica tant serviria per a fortificació com per a hospital i cementiri (el tosc arranjament damunt el seu sostre ens testifica algun tipus d'habilitació).

Allí descansava i allí li arribaven les notícies que li permetien organitzar les operacions contra l'enemic.

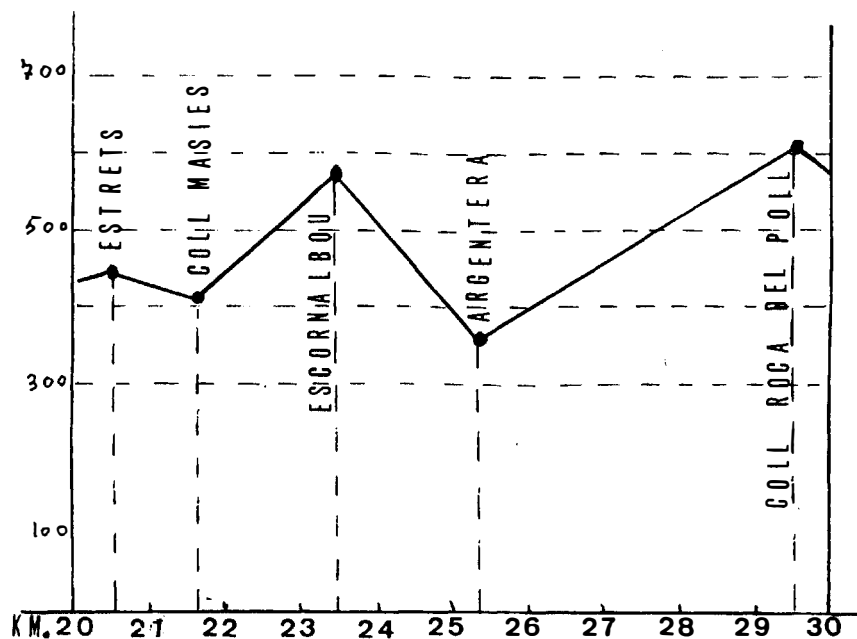
En Carrasclet començà a ser un perill per les autoritats perquè era molt popular i esdevingué el defensor dels drets del poble. Molta gent, agobiada pel fisc borbònic o bé inconformistes del règim polític establert i anhelant la restauració de les llibertats perdudes, s'afegiren a les seves files de manera que anà creixent la seva partida.

Rodejats a Llaberia.

Les autoritats decidiren capturar-lo en una operació militar. El coronel Bravante atacà Carrasclet en el propi lloc de Marçà, però les forces guerrilleres saberen aguantar el cop i en Barceló es retirà amb la seva gent a Llaberia. Passat un dia, les tropes borbòniques decidiren perseguir-lo per dalt de Llaberia. En Carrasclet havia emboscat els seus pocs homes per entre les abrupteses del terreny. L'enemic anà rodejant-los i estrenyent el cercle; però ells es feren escàpols aprofitant la boscúria de la zona i

9-11
abril
1718

Horari Parcial-Total	DESCRIPCIÓ I ITINERARI	Km.
0,20 3,37	Coll del Guix (662 m.); cap a l'esquerra surt un sender que porta al cim de la Mola de Colldejou (variant G.R. 7.3). Nosaltres baixem cap a la dreta, en direcció est. Disfrutem d'una extensa panoràmica del Camp. Fem la davallada a Colldejou.	14,964
0,39 4,16	Entrem al poble de Colldejou (431 m.). Ens arribem a la plaça de l'església, des d'on ens desviem cap a l'esquerra, passant per sobre d'una font; deixem el cementiri a la nostra dreta i prenem un sender que discorre paral·lel a la carretera de la Torre de Fontaubella. El nostre P.R. coincidirà fins a Escornalbou amb el P.R. C-28.	17,584
0,10 4,26	Travessem la carretera: agafem pista ampla i sense asfaltar.	18,263
0,16 4,42	Al final de la gran pista agafem el caminet que ens porta pel costat del barranc del Puig de les Garses. En un quant de temps abandonem aquest barranc, que teniem al costat dret, i ens anem enfilant una mica fins assolir les roques vermelles.	19,244

DADES I DESCRIPCIÓ DE FETS HISTÒRICS

Any

després en Carrasclet anà a refugiar-se a la seva cova. Els soldats enemics es trobaren els uns amb els altres sense trobar rastre de cap guerriller.

VALL DE MASSANES

Ell i el seu germà, quan anaven a Reus a vendre carbó, passaven per la vall de Massanes a través dels Estrets i el coll del Guix, per entre les Moles de Llaberia i de Colldejou, davallant tot seguit cap a la plana.

Les muntanyes de Llaberia, Escornalbou i Arbolí eren l'escenari natural de les seves gestes. Les resseguia sovint d'un extrem a l'altre: així, venint de la part de l'Ebre on havia tingut topades amb els seus perseguidors (durant la 1ª Campanya de 1718).

1718

pujà fins a Llaberia on acomodà els ferits per les cases. Portava també presoners. Davallà després al coll del Guix per la vora de la Mola de Colldejou i anà passant per la serra de l'Argentera fent cap a Arbolí.

